

המיבצעות. עד סמוך מאוד למילחמה, עדיין היה האפשרות של "הפיתרון הר" דרומי" — אשר, כמדומה, היה צריך להיות מלווה בהצנחה אישם לאורך "ציר הדר רום", כסמיכות סבירה לגבול הרעיון, שנראה כי מקורו במטכ"ל, גרס דבר משור זה מאוד: "הבקעה בצפון וגם בדרום, כא שר ארוך בולם באברעגיליה."

**מיותר לומר שלא איש כאריק יסתפק בתפקיד פאסיבי מומין זה, והוא לחץ ה'יבנה וקשה עד שהסיר את הגזירה.**

קיימות ראיות העשויות להצביע על תוכנית אחרת, שיעודה אגודה אחת לי צפון, שניה למרכז ושלישית הנכנסת פניו מה דרך השניה. תוכנית אחרת נולדו בשלב המוקדם יותר, בו חזו תגובה מוגד בלת בילבד, והן התמקדו בעיקרון בהי ערכויות שונות לתפיסת הרצועה, ואולי גם רפיח ואליעריש.

**המטכ"ל תמך בדרך פניו בנות רונות שהתבססו על הצפון, אבל הדיונים נמשכו עד שבא דיון ופי סק חד משמעית שיהיה מכל מהי שבות על הסתככות בדרום, אזא ירכו על מאמץ עיקרי בצפון.**

## מילחמת הגנרלים

**א** ודי מפני שבששת-הימים הסתיימה ה מילחמת הגנרלים שתתחוללו לפניה — ואולי גם היו אלה או פחות הריפות.

**אדם הדימוי שנוצר, שני צמרת מגובשת, הודעת בדיוק מה רצוי נה והפועלת בהרמוניה, ותמיד כי מהירות וביעילות, אוי לו על מה הפמור. המהומה היתה רכה, וכך גם המכובדה.**

הכרעתו של דיון לא רק שהיתה נכונה, אלא גם הסיפת לראשונה הכונה סמכר תית החלטת מלמעלה. יש לומר כי בכך בהחלט השפיע באורח משמעותי של ששת הימים — ועל הניצחון — גם אם לא הוסיף דבר משלו, אלא רק קבע מהי האלטורטיבה הנבחרת.

תוכנית המערכה של סיקוד הדרום פיר טה רק את השלב הראשון. לגבי השלב השני לא היה דבר ברור. מחוץ להערכה, שהמצרים יקדמו את עתודותיהם של הט — ובעיקר את דיוויזיה 4 — לכיוון ג'בל-ליבני, במגמה להשהות את ההת קדמות ולהקים קו עורפי מייצב. כך נהר זה קרב, "שיריון בשיריון" רבתי באיוור "מרחבי התמרקון" שממעבר לג'בל-ליבני.

**יש לומר כי חזק מן החזק שזי מפקדי האגודות לתוספת-יחידה — וכולם חצני — נבע לא רק מצרכי הבקעתם, אלא גם מצרכים לקחת חזק נכבד יותר בניצוץ ההצלחה.**

עד איפה וכיצד תנוצל ההצלחה — זאת תניחו מראש להתפתחויות בשטח. מעניין לציין כי דיון אסר בתחילה מפורשות להגיע עד הסואץ, וזאת מטעמים מדיניים. אבל עצם הגיונו הגיאוגרפי של סיר ני, כזירת מיבצעים שבה רצו להשמיד את כל הכוחות המצריים, משך כימעט הכרחית לכך. אולי במקרה זה לא היה הדבר גרוע כל כך, אך ודאי שעקרונות מוטב כי התגיון המדיני יכתוב את הית מהלכים האופרטיביים, לא שייגרר אחי ריהם.

כך הכריע צה"ל את המצרים. לאחר — ומאחר — שרכיז את מירב עוצמתו בר גיווה צרה של 50 ק"מ, הבקיע את מבוי אות שני הצירים העיקריים ואחר כך הי כה, בזה אחר זה, את כל שאר שבתי הדי כוחות המצריים, הניסם ועוד הקדימם לפני התעלה וחטט בפניהם את הדרך אליה.

אולם למרות כל הליקויים אשר מניגו אצל המצרים, וההתרונות הראשונים הני כרים שטמן הריכוז הנכון שבצד הישרי כראל, ועל אף ניצחונו המוחץ של חילי האוויר שפתח את המילחמה, בכל זאת היה הצבא המצרי אויב חזק דיו, כדי שב מיגבלות הזמן שעמד לרשות צה"ל בגלל המצב המדיני, עדיין יכול היה למנוע מכל כוחות-היבשה של צה"ל נצחון חדימשמי עי והישגים איסטרטגיים מכריעים. למי מוש במשאומתן מדיני.

**לכך נדרשה לחימה שני ממש — ובהמשך הסידרה נסקור את תה — לעצמה וגם במובט לאחור, מנקודת-הראות שזי מידחמת רום הימפוריים.**

**ב** שנת ה"כ"ה למדינה היו גורמים פוליטיים ברורים ובראשם יגאל אלון, שהשתדלו לטעת את ההרגשה כאילו הפלמ"ח ייסד את המדינה. שנת ה"כ"ה תוכננה כך שתגיע לשיאה ממופע למופע בכנס הפלמ"ח, שעמד להיערך ערב ה בחירות, ואז, בכנס הפלמ"ח, יופיעו מנהיגיו — יגאל אלון ואחרים — והקהל אחוז ההערכה וההתלהבות לא יצביע מערץ, ליכוד או ליברלים, אלא יצביע פלמ"ח."

זו היתה אחת הסיבות שהגיעו את דן אלמגור, לדבריו, להסיק את סידרת התוכי ניות לטלוויזיה בשם שרתי לך ארצי.

## במרחק מטר מהכותל היו בתי-זונות

הסידרה נועדה לכסות מאה שנות זמר של מאה שנות התיישבות אשר קדמו לקום המדינה; להראות כי היו בארץ עוד לפני הפלמ"ח אנשים שלחמו ובנו, סללו והקימו; להזים את האירועים ה מפוברקים של שנת ה"כ"ה למדינה.

**כ** זונתו המקורית של דן אלמגור היתה לערוך ולהנחות את התוכנית ביחד עם שלושה אנשים נוספים, כשהוא מוביל בראש. הוא פנה אל אליהו הכהן, שהוא איש-עסקים שתחביבו איסוף וחקיי רה של שירי ארץ-ישראל, כדי שיספר את תולדות השירים; פנה אל מאיר נוי, שהוא האספן הגדול בארץ לשירי עברית, כדי שיספר על פולקלור, ואל הסופר שלמה שבא כדי שיספר רכילות על תול דות היישוב.

שני האחרונים השיבו בשלילה. נותר רק אליהו הכהן, דן ואליהו החלו תרים את הארץ לאורכה ולרוחבה, בחיפוש אחר שרידיה של אותה תקופה בת מאה שנים, כדי שהללו יספרו ויספקו להם מידע בסיסי.

"אליהו ואני היינו יושבים לילות של מים ונוברים בחומר ומחששים מקורות", סיפר אלמגור, "בבוקר צריך היה אליהו להיות במישרדו. הוא יחזיק לא-בריא, וממש נפל מהרגליים. ותטלוויזיה לא משלמת. כפיזומון אחד שאני מוכר אני מרוויה יותר מאשר בכל התוכנית הזו. "אליהו לא יכול היה להרשות לעצמו את הלוכסוס הזה, וכשדרש פיזיו הולם לעבודתו ונענה בשלילה, נאלץ לפרוש. בחול" אפשר היה לחיות מסידרת-תוכניות כזו שנים רבות. פה אני עושה את הסידרה כמעט בהתנדבות". התוודה דן, הנחשב לכותב הפורה ביותר בארץ, אשר פריעטו הביא לו כבר וילה באפקה ומכונת וולוו. מא פרישתו של אליהו הכהן, הוא ער שה את כל העבודה לבדו. מטלפו לוקנים, נוסע מיישוב ליישוב, נובר בארכיונים ובסיפוריות, קורא סיפורי-זיכרונות, רומנים וסיפורים קצרים, מוצא בספרים ממות של אנשים, רובם של השמות חקוקים כבר אומנם על-ידי מצבות בבתי-הקברות, אך מיעוטם עדיין בין החיים. דן מאתר אותם והולך אל בתיהם.

"אני בא לעקרון, פוגש איש זקן, מצבה חיה לתקופה שאיננה עוד. מתחיל לשוחח איתו, והוא תמיד מכיר מישהו מעפולה

## מנהיגי היישוב סירבו לפדות את בלקינד ולישנסקי ע"י שוחד 50 לירות זהב

שהיה הסנדלר או החייט או המוהל הראי שון בעמק. לכל אחד מהקונים יש בעליית הגג שלו מעטפה ישנה שמכילה ספרים ומיכתבים. תמיד אפשר למצוא בהם מידע מאלף, הסביר דן אלמגור את דרך עבודתו.

**ס** יפורים רבים ספרו לאלמגור כי מיסגרת חיפושיו אחר השירים של אותם ימים. כמו, למשל, הסיפור על המפקד התורכי של ירושלים, ג'מאל פשה, שהסתובב ברחבת-הכותל שהיתה אז שכור נת המוגרבים, בתחנתו של יהודי מכובד בשם אלברט ענתבי והנה ראו שניהם חיילים תורכיים יוצאים מחצרות הבתים ומכפתרים את מכנסיהם.

הסתבר, כי במרחק מטר אחד מהמקום הקדוש ביותר ליתורים, שכנו בתי-זונות להמונים. ג'מאל פשה הציע לענתבי לקנות את הכותל והשכונא שליכו במחיר של 20 אלף לירות, הוא גם אתחשב במצוקתו



**איפור** לדן אלמגור, אלבלינגר לשעבר, לפני התוכנית שרתי לך ארצי. דן, עורך ומגיש התוכנית הוא יליד רוזובו, בן לאיש העלייה ה-3.

# סקופים בעליית הגג



**באולפן** מודכי בוורמן (מש"מאל), בן-דודו של אב רהם שלונסקי היה, עם אשתו (מימין) אורח התוכנית על העלייה השלישית. במר"כ: אסתר פריק, שהיתה פועלת-בינוי.

הכספית של היישוב, והציע שישלמו לו אלפיים לירות במזומן, ואת יתר 18 האלף בתשלומים לשיעורין, לכשתסתיים מילי-המת-העולם הראשונה. ענתבי הביא את ההצעה הסנסציונית בפני מנהיגי היישוב, דאג, מאיר דיזנגוף בראשם, אך אלה סירבו לערוך את העסקה.

הגיורטה לגבי סירובם היא, כי הם התנגדו לכך שהכבוד הגדול יפול בחלקו של ספרדי כענתבי. מה שמכונה, כי בעיות עתמיות היו קיימות ביישוב עוד לפני קום המדינה.

את התוכנית הבאה של שרתי לך ארצי,

## דיזנגוף סירב לסייע לרכוש את הכותל ב-20 אלף לירות מפני שהקונה היה ספרדי

שתשודר השבוע, הגדיר דן אלמגור כטעור נת חומר-נפץ.

בין השאר יוקדשו בתוכנית חמש דקות תמימות לני"י. כידוע, שרר מתח רב בין מחתרת ניל"י שהיתה מחתרת של בני המושבות, לבין אנשי אגודת השומר, ובראשם יצחק בן-צבי ורעייתו רחל ינר אית, שהיו אז חלוצים עולים חדשים זה מקרוב באו. אנשי ניל"י בניית-מושבות היו ברובם בני-חורים בעלי משקים הקלאיים שהתזיקו פועלים ערביים, בעוד שאנשי אגודת השומר היו סוציאליסטים שדגלו בעבודה עברית.

שלושה ילדים-נוראים היו לני"י בעת ההיא. והם: שובר-הלכבות הנודע אבשלום פיינברג, שמצא את מותו בחולות אל-עריש, נעמן בלקינד ויוסף לישנסקי. סיפור הקשור בנעמן בלקינד ויוסף לישנסקי, ואשר לא יוספר משום-מה בתוכנית, מכיל האשמה חמורה כנגד מנהיגי היישוב, ומאיר דיזנגוף בראשם.

כאשר נתפשו נעמן בלקינד ויוסף לישנסקי על-ידי התורכים, אומר הסיפור, וישבו בכלא בדמשק כשאימת עמוד הדי תלייה מרחפת על ראשיהם, נמסר למנהיגי היישוב כי ניתן לשחררם תמורת 50 לירות זהב, שיינתנו כשוחד לשומרם התורכי.

אך מנהיגי היישוב סירבו להשליש את הכסף, שהועבר אליהם בעצם על-ידי לישנסקי ובלקינד עצמם, אשר הבריתו אותו (לאחר שואסף מידי יהודי התפוצות) מאלכסנדריה לעתלית, והשניים ניתלו לבסוף בדמשק.

האשמה נוספת כלפי מנהיגי היישוב קשורה גם היא בנעמן בלקינד, שגלנק יום אחד על-ידי אנשי אגודת השומר לפגישת-כביכול בעמק בודד, ושם גורה על-ידם נגבו, אלא שאו הוא הצליח להימלט. אגב: אל מקום הפגישה הוסע בלקינד בעגלה שהיתה עמוסה בשקיהותב שמסר לידי מנהיגי היישוב, אחרי שהבי ריחם, כאמור, מאלכסנדריה לעתלית.

**סקופ** של תוכנית שרתי לך ארצי (האחרונה, אמור היה להיות השתת פותה של גולדה מאיר בתוכנית. "רציית" להביא את גולדה לאולפן מבלי להודיע

## אנשי אגודת "השומר" ירו בגבו של נעמן בלקינד

לאיש על בואה, לתת את שיר-התפוחה, לתת למצלמה לחלוף על פניה כדי שה צופה בבתי יחשוב לעצמו: זו גולדה או פאטה מורגנזה? סיפר דן אלמגור.

התוכנית, כידוע, לא יצאה אל הפועל, מה שלא גרע כלל מהנאתה הבלתי מוסתרת של ראש-הממשלה לשעבר, שי באה למעשה לראיון בן 10 דקות, ונשארת באולפן משך ארבע שעות רצופות כשהיא מציתה סיגריה בסיגריה, רוקעת ברגלה לקצב השירים (מה שגרם לטכנאי-הקול להתלונן לאחרי-מכן בפני דן אלמגור), ורמעות מצעפות את עיניה.

אך את הסקופ האמיתי של ביקור הגברת הקנה ספספו צלמי הטלוויזיה. הם היו עסוקים כל כך בצילום הכותרות, עד-יכי לא הבחינו כלל בגולדה שהגיעה שפתיה בביישנות למילות השיר "אנו נתיה הראשונים" ששרה המקלה.

כך החמיץ עם ישראל את התמונה המלככת של ראש-הממשלה שלו לשעבר, מוצאת בוזר כלל האדם.